

вільної людини в закладах освіти України. Існуючі національні освітні програми Нової української школи, Національно-патріотичного виховання, Концепції розвитку громадянської освіти можуть бути доповнені цінностями, визначеними в УХВЛ. Хартія може стати базою для майбутньої національної ідеї.

Література:

1. Аксіологія. [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org>
2. 100 видатних особистостей в історії України (Короткі розповіді про людей, які визначили хід історії країни з часів Київської Русі і до наших днів). [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://nv.ua/ukr/project/istoria-100-vydayushchikhsya-l-40004783.html>
3. **Звернення традиційних Українських Церков до вірних та до всіх людей доброї волі** [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://1-12.org.ua/zvernennya>.
4. Українська Хартія вільної людини. [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://1-12.org.ua/ukrajinska-khartija-vilnoji-liudyny>.
5. Методик подання цінностей УХВЛ магістрантами ТНПУ ім. В. Гнатюка. [Електронний ресурс]. – 2014-2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://konkurs.tnpu.edu.ua/projects/category=23/>, <http://gromada-i-misto.org/>; <http://uhvl.pos.te.ua/konspekty>
6. Ютуб каналу «Живімо за українською хартією вільної людини» . [Електронний ресурс]. – 2014-2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/channel/UCZHE3U2E3y2WN89vhEbXZOA>

Наталія МОРСЬКА
(Тернопіль, Україна)

ЦІННІСНА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ В ЕПОХУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

XXI століття – «ера інформатизації», епоха небувалих масштабів інформації та шаленого розвитку наукових знань. Новітні технології заповнили життя людей, впливають на усі суспільні сфери та є визначальними у майбутті соціуму. Але чим глибше людство занурюється у технологічно-інформаційний простір, тим частіше людина відчуває себе безпорадною, самотньою, вихолощеною частинкою безмежного Всесвіту. Ті «вічні» підвалини, той надійний фундамент її людського буття нестримно втікає з-під її ніг. Як не загубитися, не розчинитися, не втратити себе – ось нагальне питання сучасності для майбутнього існування людини у всій повноті, цілісності і цінності цього виду живих істот, що окреслює актуальність досліджуваної теми.

Сучасна людина вже не просто визначається як «технічна людина» («гомо технікус») (І.Мірчук) [1, с.150], а є слухняним «біороботом» або «психороботом» яким керують ті, хто володіє засобами й технологіями впливу на людську психіку. Як зазначає Н. Романова, для цього не потрібно використовувати психотропні установки та психофармакологію, достатньо лише «невидимої, але могутньої інформаційно-психологічної зброї, мета якої – володіти свідомістю людини, отже, керувати її поведінкою» [2].

Високий і надшвидкісний рівень розвитку поширення інформації та поява різноманітних засобів масової комунікації, уможливили й активізували широке розповсюдження та використання технологій впливу та маніпулятивних прийомів на людину. І сьогодні це сягає таких масштабів, що є небезпечним для існування як окремішньої особистості, так і загалом для суспільства чи окремої держави.

Дослідники підкреслюють, що сучасні мас-медіа стали одним із невід'ємних компонентів психосоціального існування людства, вони претендують на роль дуже потужного чинника

формування світогляду особи і ціннісної орієнтації суспільства» [2]. За допомогою усіляких механізмів впливу, засобами масової комунікації та інформації у сучасній ціннісній свідомості культивується підміна понять і стандартів, формується «речове» відношення до світу. Споконвічна демаркація «добра і зла» переходить у площину «корисне та некорисне», «коштовне і не коштовне». Базові позитивні природні якості людської сутності такі, як: честь, гідність, совість, милосердя, ширість, ніжність, альтруїзм, порядність, товариськість тощо, видозмінюються, викорінюються, а ті, які споконвічно сприймалися як недоліки, звеличуються і набувають статусу «норми». Відбувається формування системи штучних цінностей, чужих для істинної природи людини та її призначення у світі.

Під найбільшим ударом і загрозою маніпулятивних впливів опинилися діти, у яких ще психіка і організм знаходяться на стадії формування, та молодь, яка завдяки природним віковим особливостям, дуже швидко сприймає нове, вбирає особливості часу. Діти і молодь стрімко опановують сучасні інформаційно-технічні засоби, що має як великі плюси, так і становить небезпеку. На жаль, знаходяться недоброзичливці, які прагнуть оволодіти «юною свідомістю», спровокувати на певні негативні вчинки, у соцмережах з'являються, так звані, «групи смерті» чи ігри, як «Синій кит». Різноманітні «тролі» і «боти» невпинно насаджують свою систему цінностей, пропагуючи жорстокість, грубість, насильство, розуміючи, що психіка дітей і молоді всмоктує як губка все, що відбувається навколо.

Велика кількість інформаційних потоків, їх стихійність, стрімке розмноження та надшвидкісне поширення, призводить до того, що людина губиться у вирі всього цього і опиняється у ціннісній дезорієнтації. Інформаційний тиск ззовні намагається впровадити у свідомість мас штучні цінності: важливість розваг та насолод, легкого життя, швидких благ та закарбувати у людській свідомості «значущість» таких «псевдоцінностей». За допомогою інформаційних маніпуляцій можна програмувати на формування необхідної поведінки, поглядів та настроїв велику кількість людей, можна «зомбувати» - впливати різними методами, які роблять людину чи маси безвольними та керованими.

Сучасний багатовимірний, полікультурний і, водночас, глобалізований світ формує нову епоху взаємодії між економічними й політичними системами, між націями та між людьми. Нестримна технологізація та зростаючі масштаби антропологічних проблем засвідчують те, що людина сьогодні вже давно відчуває себе «сиротою буття» (Н.Хамітов). Вона «знаходиться в шкаралупі індивідуального існування, за якої пульсує самотнє переживання й усвідомлення. Це відокремлює сучасну людину від усього іншого буття, космічно замикає в собі, і людське вольове відношення дуже часто стає егоїстичним і не здатне відкритися світу» [3, с. 123].

В таких умовах дуже важливо мати міцний духовний стержень і розвивати в собі велику силу волі, щоб не омасоподібнитись та протистояти «невидимим загрозам» зовнішнього світу, невпинно культивувати у собі людське та вибудовувати базову ціннісну платформу, в основі якої закладені такі природні якості, які вирізняють окремішність, неповторність, утверджують особистісну цінність кожного.

Ціннісну палітру свідомості кожна людина вибудовує індивідуально, виходячи з того, що для неї важливо і що проходить крізь її внутрішні переживання. Щоб унеможливити розбудову штучної ціннісної системи та не перетворюватись на «гвинтика» чиєїсь великої гри, а формувати базові цінності людського буття, варто акцентувати увагу на природній сутності людини, яка є феноменом у світі живого, є унікальним Божим творінням. Народжуючись у якості людини, кожен отримує невід'ємні природні права, а фактом існування людини як людини, утверджує їх. За Божим задумом, природа людини є мірою її природних прав. Вищим ідеалом, а відповідно і нормативно-ціннісною межею для природних прав є Вища Справедливість, що відповідає корінним підвалинам світопорядку [4, с.126].

Природні права людини завжди поставали запорукою людського у людині. Право на життя, продовження роду, право на вільне волевиявлення, свободу совісті, думки і слова, право на власну гідність, право на особисту власність, необхідну для забезпечення життєдіяльності людського організму, право на освіту, право на спілкування, самовизначення

та самоствердження, беззаперечне право на власну особистість, на власну цінність – це засадничі межі для формування «здорової» ціннісної свідомості сучасної людини.

Серед великої кількості мінливих і відносних цінностей, норми та принципи природного права постають непорушними заборонами і безумовними цінностями, вони мають абсолютний характер. Це є той фундамент, та база, які є основою людського існування. Опираючись на принцип абсолютності, цінності природного права «не залежать від змін соціально-історичних умов і не підлягають девальвації» [4, с. 126].

Отже, кожна людина є автором власного життя. Стане вона керованим «психороботом», «кіборгом» за власним бажанням чи пізнає усю багатоманітність людського буття, повністю залежить від неї. Кожен відрізок її життя може вирізнитися за бажанням змістовою наповненістю: від ціннісної спустошеності до граничної соціокультурної, подієво-творчої багатогранності. Якщо особистість пов'язує життя із вищими формами духовної діяльності, розвиває абсолютні природні засади власного буття, утверджує власні природні права, тим якіснішим є показник її ціннісної свідомості і вищого рівня духовної культури вона досягає.

Література

1. Мірчук І. Призначення нації / І. Мірчук // Основа. - 1993. - № 23 (1). - С. 148-152.
2. Романова Н. Аксіологічний аналіз співвідношення реальних і штучних цінностей у медіаросторі [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=1459&chapter=1>
3. Хамітов Н., Крилова С. Філософський словник. Людина і світ. – К.: КНТ, Центр навчальної літератури, 2007. – 264 с.
4. Бачинін В.А., Журавський В.С., Панов М.І.. Філософія права. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 472 с.

**Дмитро Вакуленко, Олександра Кучвара,
Володимир Мисик, Наталія Климук,
Наталія Кравець, Людмила Вакуленко**
(м. Тернопіль, Україна)
Ірина Березовська
(м. Львів, Україна)

УКРАЇНЬСЬКА ХАРТІЯ ВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ – ДЛЯ СТУДЕНТА МЕДИКА ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ

Формування майбутнього лікаря в сучасній українській вищій школі покликана вирішувати проблеми не лише підготовки фахівця, обізнаного в змісті і засобах професійної діяльності, але й виховувати його як особистість, враховувати нероздільний зв'язок професіоналізму медика з його людськими якостями в Українському суспільстві. В динамічному житті формулювання ціннісних орієнтирів має постійно оновлюватись у формулюваннях та здобувати більш збалансованих ознак. Прикладом національного здобутку є Українська хартія вільної людини, яка відповідає вказаним вимогам. Охороняючи здоров'я і життя інших людей, лікар у всі часи розглядався суспільством як утілення гуманності, чуйності, самовідданості в своїй справі. Проте ці характеристики, в свою чергу, потребують сформованості у лікаря особистісних передумов для їхнього розвитку і збереження в умовах прагматичних і не досить економічно вивірених підходів до його діяльності, з якими він постійно зустрічається в сучасному суспільстві і які часто призводять до раннього